

2012. április 26.

A stressz-tesztek és a szakértői felülvizsgálat folyamata

Az ENSREG és az Európai Bizottság közleménye

Az európai nemzeti nukleáris hatóságok és az Európai Nukleáris Biztonsági Hatóságok Csoportja (ENSREG) tagjaként az Európai Bizottság, jóváhagyta a szakértői felülvizsgálat irányító testületének jelentését, amellyel teljesítette a 2011. március 25-i Európai Tanácstól kapott mandátumát, amelyben a Tanács felkérte az európai atomerőművek stressz tesztjének megindítására;

Az ENSREG és az Európai Bizottság osztja azt a nézetet, hogy a fukushimai baleset nyomán elvégzett munka mind mennyiségét, mind minőségét tekintve kivételes volt. A tizenhét nemzeti hatósági jelentést¹, amelyek lefedik az EU és a résztvevő országok minden atomerőművét, 24 ország és az Európai Bizottság 80 szakértője vizsgálta felül;

Az ENSREG és az Európai Bizottság aláhúzza, hogy a stressz-tesztek és a szakértői felülvizsgálat az atomerőművek biztonságának alapos értékelését jelentették a fukushimai baleset három fő területén. A felülvizsgálatot három lépésben hajtották végre:

- 1) *Az első lépésben az üzemeltetők végezték el az ENSREG specifikációja alapján a vizsgálatot és tettek javaslatot a biztonság növelésére;*
- 2) *A második lépésként a nemzeti hatóságok hajtották végre az üzemeltetők vizsgálatának független ellenőrzését és szükség esetén további kötelezettségeket fogalmaztak meg;*
- 3) *A harmadik lépésben a nemzeti hatósági jelentéseket európai szakértői felülvizsgálatnak vetették alá két fázisban:*
 - *A nemzeti hatósági jelentések felülvizsgálata zajlott 2012. január és március között. A felülvizsgálat a stressz-tesztek három tématerülete mentén történt (természetes eredetű veszélyek, a biztonsági rendszerek elvesztése és a súlyos balesetek kezelése). Minden nemzeti hatóságot meghallgattak és kikérdeztek a jelentésükről;*
 - *Az "ország-felülvizsgálatok" március és április között zajlottak le, amelyek keretében minden, a szakértői felülvizsgálatnak alávetett országba néhány napos látogatást tett egy-egy nyolcfős felülvizsgáló társaság (ennek során megtekintették a telephelyeket és kiegészítő információt kaptak a stressz tesztek eredményeiről és végrehajtásának egyes szempontjairól).*

A folyamatos biztonságnövelés elvével összhangban az ENSREG és az Európai Bizottság úgy ítéli meg, hogy a stressz-tesztek kézzel fogható eredményekkel szolgáltak. Mind a teljes szakértői felülvizsgálat, mind a kiadott ország-jelentések praktikus ajánlásokat tartalmaznak a konkrét fejlesztési célok eléréséhez.

- a jelentés összességében négy fő fejlesztendő területet emelt ki, amelyen Európa-szerte tovább kell dolgozni:

¹ Tizenöt EU tagállam, Svájc és Ukrajna

- 1) WENRA² útmutató kiadása a rendelkezésre álló legjobb európai gyakorlat alapján a természetes eredetű veszélyforrások és az ezekkel szembeni tartalékok értékelésére, figyelembe véve a meglévő NAÜ útmutatókat
- 2) Az Időszakos Biztonsági Felülvizsgálatok fontosságának aláhúzása
- 3) A konténment épségének biztosítására alkalmazható ismert intézkedések bevezetése
- 4) A természetes veszélyekből kialakuló balesetek minimalizálása és következményeinek korlátozása

- minden országban meghatározták vagy rövidesen meghatározzák a nemzeti intézkedési terveket;

Az ENSREG és az Európai Bizottság felismerte, hogy a stressz-teszteknek a biztonsági rendszerek elvesztésével és a súlyosbaleset-kezeléssel kapcsolatos eredményei értékes információval szolgáltattak általában a közvetett kezdeti események esetén, így például a repülőgép rázuhanás esetén is.

Az ENSREG és az Európai Bizottság minden erőfeszítést megtett azért, hogy a stressz-teszt folyamata a lehető legnyilvánosabb legyen és biztosította az érdekeltek és a polgárok legteljesebb hozzáférését az információkhoz. A transzparencia és a nyilvánosság a folyamat kezdetétől fogva, mint fő cél jelent meg. 2012. januárjában lakossági fórumra került sor az érdekeltek tájékoztatása, a még zajló folyamat megismertetése és a konstruktív eszmecsere megindítása érdekében. Május 8-án egy újabb európai lakossági fórumra kerül sor Brüsszelben a stressz-tesztek eredményeinek bemutatása céljából; az ENSREG és az Európai Bizottság támogatja nemzeti fórumok szervezését is a lakosság további tájékoztatása érdekében;

Az ENSREG és az Európai Bizottság üdvözli azt a gyorsan megnyilvánuló nemzetközi figyelmet, amely a példa nélkül álló felülvizsgálati folyamatot övezte. Számos EU-n kívüli ország mutatott érdeklődést és döntött a bekapcsolódás mellett a még zajló folyamatba. Így a stressz-tesztek hozzájárultak az EU azon elkötelezettségéhez, mely szerint világszerte aktívan támogatja a nukleáris biztonság javítását.

Az ENSREG és az Európai Bizottság felismerte, hogy a jelentésekben a biztonság növelése érdekében azonosított intézkedések maradéktalan végrehajtása hosszú távú folyamat lesz.

Az ENSREG és az Európai Bizottság egyetértett, hogy cselekvési terv kidolgozását kezdeményezi nemzeti, európai és globális szinten is. A cselekvési terv javasolt tartalma:

- *A szakértői felülvizgálatról készült jelentés ajánlásainak végrehajtása;*
- *A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség nukleáris biztonsági akciótervének végrehajtása;*
- *A rendkívüli Nukleáris Biztonsági Konvenció eredményei;*
- *További telephelyek helyszíni vizsgálata.*

Az ENSREG és az Európai Bizottság biztosítani fogja, hogy minden, az engedélyesektől, a nemzeti hatóságoktól származó, a stressz-teszthez kapcsolódó információt, beleértve a nem korlátozott terjesztésű erőmű-specifikus adatokat is, nyilvánosságra hoz a weboldalon.

Az ENSREG és az Európai Bizottság osztja azt a véleményt, hogy a nukleáris biztonságon kívül további területeken is jelentkeznek feladatok: ilyen a telephelyen kívüli baleseti felkészülés és elhárítás.

A szakértői felülvizsgálat irányító testületének jóváhagyott jelentését a júniusi Európai Tanács részére megküldik. Az ENSREG és az Európai Bizottság egyetértett, hogy a szakértői felülvizsgálati jelentésen és a fentiekben túlmenően, az Európai Bizottság mutatja be az eredményeket az Európai Tanácsnak.

² Western European Nuclear Regulators' Association - Nyugat-európai Nukleáris Hatóságok Szövetsége